gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	18 mei 2021
Registratiekenmerk	:	1072722
Gemeentebladnr.	:	2021/52 (Versie 3 incl. amendement)
Afdeling	:	Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Behandelend ambtenaar	:	D. Hanssen
Bereikbaar onder	:	045-5278519 daisy.hanssen@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1072722
Portefeuillehouder	:	J.M.V.L. Mertens
Raadsverg. d.d.	:	8 juni 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Gemeenschappelijke Regeling Reinigingsdiensten Rd4 Jaarrekening 2020 en Begroting 2022

2. Uitgangssituatie (WAAROM?)

a. Aanleiding
Een gemeenschappelijke regeling dient in het voorafgaande jaar een (ontwerp)begroting op te stellen en deze aan de raden van de deelnemende gemeenten voor te leggen. Elke raad wordt zo in de gelegenheid gesteld een zienswijze aangaande deze begroting kenbaar te maken. De voorliggende ontwerpbegroting 2022 van Rd4 zal in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 1 juli 2021 worden vastgesteld. Vanwege het financieel belang voor de gemeente én ter vergroting van het inzicht in de bedrijfsvoering bij Rd4 wordt ook de jaarrekening 2020 meegestuurd. Met betrekking tot de jaarrekening kan de raad geen zienswijze afgeven.

b. Huidige situatie/probleemstelling
Conform Artikel 24, lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling wordt de Raad gevraagd een zienswijze kenbaar te maken ten aanzien van de ontwerpbegroting 2022. Voor de jaarrekening 2020 is dit niet nodig. Hiervan hoeft de gemeenteraad slechts kennis te nemen.
Omdat de gemeenschappelijke regeling Rd4 bestaat uit een aantal entiteiten (zoals de regeling zelf, Rd4 Kringloopbedrijf B.V., Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en het Textielsorteercentrum) levert Rd4 de financiële stukken aan in de vorm van één geconsolideerd stuk waarin de cijfers van het hele bedrijf worden samengevoegd. Dit is weliswaar in tegenspraak met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording maar levert wel een beter (totaal)beeld op van de organisatie. Echter, formeel, dient de zienswijze van de raad zich te beperken tot de begroting van de gemeenschappelijke regeling (dus de begroting exclusief Rd4 Kringloopbedrijf B.V., Rd4 Facilitair Bedrijf B.V. en Textielsorteercentrum). Om aan deze wettelijke verplichting te voldoen wordt de raad gevraagd een zienswijze ten aanzien van deze begroting af te geven. Rd4 hecht er echter aan de raden zo goed mogelijk te informeren en levert derhalve ook de gebruikelijke begroting van het gehele bedrijf aan.

3. Gewenste situatie (WAT?)

a. Wat willen we bereiken?
In 2021 wordt het beleid om te komen tot meer grondstoffen vastgesteld middels een op te stellen grondstoffenplan. Het beleidsplan met als titel "Het afval van vandaag is de grondstof voor morgen" zal medio 2021 aan de Gemeenteraden worden aangeboden.
Het nieuwe Strategisch meerjarenplan betreft de periode 2022 - 2026 en heeft nagenoeg geen invloed op de begroting 2022, waardoor er nog geen zichtbaar effect in deze begroting te zien is.

b. Kaders
WGR, Provinciaal toezicht financiën, B.B.V., eigen begroting gemeente Brunssum, VANG-programma, Grondstoffenplan 2022-2026, Afvalstoffenverordening.
De landelijke doelstellingen zijn bepalend, de gemeente is vrij in de wijze waarop zij deze doelstelling gaat realiseren. De gemeente Brunssum vult dit in met de GR Rd4.

c. Argumenten en overwegingen
In 2021 zijn vanwege de Covid 19 pandemie nu de meeste inspanningen gericht op de continuering van de dienstverlening op de afvalinzameling. Het inzamelen, vervoeren, recyclen en verwerken van afval is aangemerkt als vitale en maatschappelijke taak. Als het afval niet of beperkt wordt opgehaald, heeft dat grote gevolgen voor de volksgezondheid en milieuhygiëne.

Het strategische meerjarenplan (SMP) van Rd4 is afgelopen in 2020. In juni 2021 zal het nieuwe strategisch meerjarenplan worden opgesteld waarna een nieuw grondstoffenplan (voorheen afvalbeheersplan) volgt in het najaar. Met het strategisch meerjarenplan zal een routekaart voor de komende jaren worden opgesteld welke een begin is om te komen tot een circulaire economie en oneindig hergebruik van grondstoffen (Landelijke doelstelling: Nederland circulair in 2050). De ambities die daarin worden geformuleerd zijn dus niet verwerkt in deze begroting.

Ook de circulaire verwerking van restafval naar grondstoffen in de regio zijn ontwikkelingen die nauwgezet worden gevolgd. Samen met Afvalsamenwerking Limburg is de verkenning en uitvoering gestart voor de circulaire aanbesteding van restafval, GFT en PMD. Deze langdurige contracten lopen einde 2023 af. De circulaire aanbesteding van GFT zal in september 2021 worden gestart en op de markt worden gezet.

Rd4 heeft de afgelopen jaren op het gebied van duurzaamheid een forse verbetering doorgevoerd waaronder een verhoging van het scheidingsgedrag naar 76%, brandstofvermindering, zonnepanelen voor eigen gebruik en de ingebruikname van een 3e kringloopwinkel. Ook is een kwaliteitsverbetering van de dienstverlening doorgevoerd waaronder de toename van het aantal ondergrondse containers, inzameling van GFT bij de hoogbouw, de invoering van de Milieu-App, voorlichting aan scholen, en de samenwerking met de regio Maastricht en Sittard Geleen. Verder is de op- en overslaglocatie geoptimaliseerd waardoor Rd4 minder afhankelijk is van externe tussenopslag.

Vanaf 2019 hebben we te maken met stijgende kosten met betrekking tot de afvalverwerking. Ook voor de komende jaren worden stijgende kosten met betrekking tot afvalverwerking verwacht. Voor Brunssum betekent dat een bijdrage ad € 2.638.666 ten opzichte van de begroting 2021 (€ 2.481.173) een stijging met € 157.493. Deze stijging kan opgevangen worden binnen de Brunssumse begroting door verhoging van het vast tarief afvalstoffenheffing.

Kostenontwikkeling gemeente Brunssum (x € 1,-)

	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Mutatie 2021>2022	Stijging %
Basispakket	€ 2.527.447	€ 2.481.173	€ 2.638.666	€ 157.493	6,3%
Pluspakket	€ 608.449	€ 624.687	€ 723.000	€ 98.313	15,7%
Totaal	€ 3.135.896	€ 3.105.860	€ 3.361.666	€ 255.806	8,2%

Bovenstaande stijging van de begroting van 2021 naar 2022 met 6,3% zal leiden tot een eventuele verhoging van de kosten per Brunssumse aansluiting van € 10,64.
De stijging van het pluspakket betreft voornamelijk een hogere afname van het product Onkruidbeheersing ad € 100.000. Det kosten van het pluspakket komen ten laste van de reguliere onderhoudsbudgetten.

De verklaring voor de gestegen kosten bij de Rd4 ligt voornamelijk in de posten:
- Stijging salarislasten met 6,2% (dat is 3,5% cao-stijging en daar bovenop een stijging van de sociale lasten en pensioenpremies).
- Productiekosten stijgen met 13,6% als gevolg van stijging verzekering wagenpark.
- Inkopen daalt met 19,6% als gevolg van minder inkopen bij textielsorteercentrum.
- Huisvestingskosten dalen met 13,9%, doordat de brandverzekering goedkoper uitvalt en het pand Margraten nu in eigendom van Rd4 is gekomen.
- Stijging van de verwerkingskosten met 46,3% als gevolg van:
  - stijging verbrandingsbelasting;
  - PMD kostenstijging als gevolg van het overstappen van regiemodel naar bronscheiding;
  - Garantieprijs papier vervalt, waardoor er een lagere toekomstige opbrengst ontstaat;

- Textielopbrengst daalt.
- Er is een bijdrage duurzaamheid van € 1,- per aansluiting opgenomen in de begroting (bedoeld om wagenpark te verduurzamen).

Op basis van de cijfers van de meerjarenbegroting van Rd4 kan de Brunssumse bijdrage als volgt worden berekend voor de komende jaren. Dit wordt afgezet tegen de bedragen die hiervoor zijn geraamd in onze begroting 2021. In de meerjarenraming van onze begroting 2022 zal rekening worden gehouden met de te verwachten hogere bijdragen.

Exploitatiebijdrage Rd4	2021	2022	2023	2024	2025
Begroting Rd4	2.481.173	2.638.666	2.699.000	3.012.000	3.070.000
Begroting Brunssum	2.481.173	2.537.992	2.581.899	2.614.948	2.614.948
Tekort (-) / Overschot	0	-100.674	-117.101	-397.052	-455.052
aantal aansluitingen	13.785	13.842	13.842	13.842	13.842
Bijdrage per aansluiting	179,99	190,63	194,99	217,6	221,79
Stijging per aansluiting		10,64	4,36	22,61	4,19

Door de stijging van de kosten RD4 wordt voor 2022 een verdere stijging van de afvalstoffenheffing voorzien. Daarnaast heeft ook een ontwikkeling van de gemeentelijke kosten invloed op het tarief. Het is niet mogelijk de verhoging van de kosten te dempen door inzet van de Voorziening Afvalcompartiment; deze voorziening is nagenoeg leeg. Bij de behandeling van de Verordening afvalstoffenheffing eind dit jaar zal de Raad een concreet voorstel worden voorgelegd.

De grote stijging per aansluiting in 2024 komt doordat RD4 nieuwe, hogere tarieven voor rest- en GFT-afval verwacht bij de ASL-aanbesteding.

Pluspakket en de N.V.
Voor de dienstverlening aan bedrijven is een separaat bedrijf NV Reinigingsdiensten Rd4 opgezet. Dit bedrijf heeft geen eigen personeel of activa en huurt die merendeels in bij de GR Rd4. De NV berekent aan opdrachtgevers een variabele kostprijs incl. overhead en winst door. Aan gemeenten wordt het "pluspakket" aangeboden. Ook de gemeente Brunssum neemt diensten af (onkruidbestrijding, straatreiniging) van de NV die uit de reguliere onderhoudsbudgetten worden bekostigd. Naast het basispakket wat we verrekenen in de afvalstoffenheffingen maken we ook gebruik van diensten van de Rd4 wat in het pluspakket zit. Dit wordt betaald uit de reguliere onderhoud van de diverse afdelingen. Ook dit bedrag gaat omhoog. Het pluspakket van de Rd4 komt ten laste van de reguliere onderhoudsbudgetten en wordt dus niet verrekend in de afvalstoffenheffing.

Jaarrekening 2020
De jaarrekening van Rd4 (geconsolideerd) laat een positief resultaat zien van € 973.072. In nadelige Corona-effecten zijn verwerkt in het positieve resultaat. Een exact bedrag hiervan is niet aan te geven. In het resultaat zit echter vanwege regelgeving vereisten een vrijval van de voorziening groot onderhoud van € 542.884 die echter via de resultaatbestemming weer wordt toegevoegd aan de bestemmingsreserve huisvesting. Per saldo resteert een positief resultaat van € 430.188 (2019: € 275.770) dat wordt terugbetaald aan de gemeenten. Voor Brunssum is dit € 42.103. Naast het positieve resultaat is er een nadeel door de afrekeningen PMD afval over de jaren 2017 en 2018. Zoals ook al aangegeven bij begroting 2020 van Rd4 kon dit leiden tot negatieve financiële gevolgen. Dit heeft voor Brunssum geleid tot een nadeel van € 112.814. De afrekening variabele component (diftar) bedraagt voor Brunssum € 74.702. Per saldo moet € 145.413 worden betaald aan RD4. Bij de beoordeling van dit saldo moet worden betrokken dat Brunssum in 2021 over 2020 €47.700 Coronacompensatie voor de afvalverwerking heeft ontvangen.
In de Voorziening Afval compartiment is begin 2021 € 66.085 beschikbaar voor bovengenoemde afrekeningen; dit is niet toereikend. Het restant zal ten laste van de algemene middelen komen. Dit zal in de 2e berap 2021 worden opgenomen.

d. Opties en keuze

Voorgesteld wordt om:

a. Kennis te nemen van de jaarrekening 2020 Reinigingsdiensten RD4;
b. In te stemmen met de bijdrage voor 2022 door de gemeente Brunssum ad € 2.638.666 voor het basispakket en daarmee akkoord te gaan zonder zienswijze met de begroting. Dekking van dit bedrag zal eventueel kunnen plaats vinden middels

een aanpassing van het vaste tarief afvalstoffenheffing 2022. In de begroting 2022 zal rekening worden gehouden met de hogere bedragen afgeleid uit de Rd4 meerjarenraming.

Alternatief
De raad kan kiezen om wel een zienswijze in te dienen door bijvoorbeeld het bestuur van de Rd4 te verzoeken daar waar mogelijk in te zetten op kostenbeheersing. Echter de kostenstijging is een vertaling van de daadwerkelijke kosten. De hoofdreden hiervoor zijn de stijgende verwerkingskosten. Deze kunnen we in beperkende mate beïnvloeden en proberen over langere perioden te stabiliseren door het aangaan van langlopende verbintenissen met verwerkers. De reden dat de kosten stijgen is echter ook gelegen in de door de Rijksoverheid opgelegde belastingen, welke we niet kunnen vermijden. Vanwege bovenstaande gegeven achten wij het niet noodzakelijk om dit jaar een zienswijze in te dienen op de begroting van 2022.

4. Bijlagen
- Rd4 ontwerpbegroting 2022 (geconsolideerd), nr. 1068671;
- Rd4 begroting 2022 en meerjarenbegroting 2023 - 2025 (GR),nr. 1068667;
- Rd4 jaarrekening 2019 (geconsolideerd), nr. 985494;
- Rd4 jaarrekening 2019 (GR), nr. 1069058/1069341;
- Rd4 aanbiedingsbrief begrotingen aan raad,nr. 1069044.

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/52 (Versie 3 incl. amendement)
Afdeling : Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed
Registratiekenmerk : 1072722

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 52/2021 (versie 2);

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 mei 2021, afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en vastgoed

gelet op het bepaalde in artikel 24, lid 3 van de Gemeenschappelijke regeling;

Besluit:
~~a. Kennis te nemen van de jaarrekening 2020 Reinigingsdiensten RD4;~~
~~b. In te stemmen met de bijdrage voor 2022 door de gemeente Brunssum ad € 2.638.666 voor het basispakket en daarmee akkoord te gaan zonder zienswijze met de begroting. Dekking van dit bedrag zal eventueel kunnen plaats vinden middels een aanpassing van het vaste tarief afvalstoffenheffing 2022. In de begroting 2022 zal rekening worden gehouden met de hogere bedragen afgeleid uit de Rd4 meerjarenraming.~~

Waarbij het besluit als volgt geamendeerd is:

- Kennis te nemen van de jaarrekening 2020 Reinigingsdiensten RD4;
- Vooralsnog in te stemmen met de bijdrage voor 2022 door de gemeente Brunssum ad €2.638.666,- voor het basispakket.
- Aanvullend een negatieve zienswijze in te dienen waarin wij als Gemeente Brunssum in ieder geval duidelijk maken dat wij vooralsnog enkel instemmen met de gevraagde extra financiële bijdrage onder de voorwaarde dat bij de vaststelling van het tarief voor 2022 ook een duidelijke taakstelling voor RD4 wordt opgenomen die de organisatie aanzet om te komen tot kostenbeheersingsmaatregelen naast de autonome kostenstijgingen die in de stukken worden benoemd, alsmede een helder en transparant plan van aanpak waaruit blijkt hoe RD4 deze taakstelling denkt te realiseren. Als voorbeeld kan gedacht worden aan het uitwerken van een businesscase waar in ieder geval ook de kosten/batenanalyse voor nascheiding wordt meegenomen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 22 JUNI 2021

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier